ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ–ВАРНА

ПРАВИЛНИК
за приемане, обучение на докторанти и придобиване на образователната и научна степен „доктор” и научната степен „доктор на науките” в Технически университет - Варна

ВАРНА

2018

УТВЪРДИЛ:

РЕКТОР НА ТУ-ВАРНА:.....

/проф. д.н. инж. Росен Василев/

КОРИГИРАЛ ДОКУМЕНТА

№	Длъжност	Звание, Име, Презиме, Фамилия	Звено
1	Зам. Р-р АСК	доц. д-р инж. Цена Радкова Мурзова	Ректорат

СЪГЛАСУВАЛ ДОКУМЕНТА:

№	Длъжност	Звание, Име, Презиме, Фамилия,	Звено
2	Зам. Р-р УД	доц. д-р инж. Маргрета Парашкеванова Василева	Ректорат

Документът е първоначално приет с решение на Академичен съвет към Техническия Университет – Варна и утвърден на 09.05.2011г. и актуализиран от АС на 14.11.2011г., от АС на 21.05.2012г., от АС на 29.04.2013 г., от АС на 08.07.2013 г. и АС от 02.02.2015 г., от АС на 28.03.2016 г., от АС на 04.07.2016 г., от АС на 23.01.2017 г., от АС на 27.02.2017 г., от АС на 27.03.2017 г., от АС на 26.06.2017 г.

Документът е с **последна актуализация** с решение на Академичния съвет на Техническия Университет – Варна и утвърден с протокол **№ … г.**

Документът **отменя/заменя** следния документ от СУК:

№	Наименование	Заменя/Отменя
40	Правилник за приемане, обучение на докторанти и придобиване на образователната и научна степен „доктор” и научна степен „доктор на науките“ в Технически университет - Варна, АС с Пр-л № ….	Документ № 40

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този правилник се определят изискванията и реда за приемане и обучение на докторанти и придобиване на образователната и научна степен „доктор” и научна степен „доктор на науките” в Технически университет – Варна, в съответствие с разпоредбите на Закона за висшето образование (ЗВО), Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ).

Чл.2.(1) Обучението за придобиване на образователната и научна степен „доктор” се осъществява в редовна, в задочна и в самостоятелна форма на обучение или в дистанционна форма на обучение.

(2) Редовната и самостоятелната форма на обучение са с продължителност до 3 години - след придобита образователно-квалификационна степен „магистър”.

(3) Задочната и дистанционна форма на обучение са с продължителност до 4 години - след придобита образователно-квалификационна степен „магистър”.

(4) По изключение, срокът на докторантурата може да бъде удължаван, но не по-вече от една година, в случаите, определени с този Правилник.”

Чл.3.(1) За докторанти могат да кандидатстват лица с придобита образователно-квалификационна степен “магистър”.

(2) Лица,завършили чуждестранни висши училища, могат да кандидатстват, след като придобитото висше образование им бъде признато по реда на Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, приета с Постановление № 168 на Министерския съвет от 2000 г. (Обн. - ДВ, бр. 69 от 22.08.2000 г.; изм. и доп., бр. 25 от 03.04.2009 г.; изм., бр. 79 от 06.10.2009 г.; изм. и доп., бр. 59 от 31.07.2010 г.).

За редовна докторантура не могат да кандидатстват лица с придобита ОНС ”доктор”, които са завършили редовна докторантура или отписани с право на защита (без право на защита) редовни докторанти.

Чл.4. Обучението в образователна и научна степен “доктор” се осъществява по акредитирани от Националната агенция по оценяване и акредитация (НАОА) докторски програми по научни специалности, в катедри на факултети или други основни звена, където има поне едно хабилитирано лице от съответната научна област.

Чл.5. НАОА акредитира програми за обучение на докторанти в едно или в няколко от професионалните направления в деветте области на висшето образование, определени в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с ПМС №-125 от 2002г./ обн. ДВ, бр.64/2002г.

Чл.6. (1) ТУ-Варна, чрез Докторантския център обявява ежегодно конкурсите за докторанти в „Държавен вестник” и на Интернет страниците на Университета.

(2) В началото на всяка кандидат-докторантска кампания, катедрите обсъждат на катедрен съвет темите и потенциалните ръководители на нови докторанти. За ръководители на докторанти могат да бъдат избирани хабилитирани лица или лица, притежаващи ОНС „доктор“, които имат доказана компетентност в съответна на темата научна област, и които към същия момент са ръководители на не повече от три докторанта, които са отчислени през последните десет години (с или без право на защита), но не са придобили ОНС „доктор“.

(3) Препис извлечение от протокола на катедрения съвет с взетите решения за предложения за теми и ръководители (съгласно т. Чл. 6. ал 2) се представя в Докторантския център, придружен с обосновка относно целта и задачите на дисертационния труд.

II. ПРИЕМАНЕ НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ ЗА ДОКТОРАНТИ

Чл.7. (1) Кандидатите, желаещи да участват в конкурсните изпити за докторанти, подават заявление до Ректора на Технически университет – Варна в срок не по-кратък от два месеца след обявяването в „Държавен вестник".

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. Автобиография
2. Диплома за придобита образователно-квалификационна степен "магистър" (оригинал и копие).
3. Удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище.

(3) Кандидатите могат да прилагат и други документи, удостоверяващи техните интереси и постижения в съответната научна област – публикувани научни трудове, регистрирани патенти за изобретения и други.

Чл.8. (1) Ректорът на Университета назначава комисия, която да прецени по подадените от кандидатите в съответствие с чл. 7 документи, дали отговарят на изискванията на чл.3 и чл.4. Комисията взема решение за допускане в 20-дневен срок след изтичането на срока за подаване на документи.

(2) Конкурсните изпити се провеждат не по-рано от един месец след изтичане на срока за подаване на документи по чл.7. Кандидатите, допуснати до участие в конкурсните изпити се уведомяват писмено за получаване на програмите за изпита по специалността, за датата, часа и залите за провеждане на изпитите . Уведомлението се изпраща най-късно един месец преди датата на първия изпит. Не допуснатите до конкурсни изпити се уведомяват писмено в същия срок, като се посочват и мотивите за това.

(3) Недопуснатите до конкурсен изпит кандидати могат в 7-дневен срок от датата на уведомяването да направят възражение до Ректора чрез служител на Докторантския център. Служителя от Докторантски център, в 7-дневен срок от получаване на възражението, предлага на Ректора нова комисия от трима души - хабилитирани лица, да се произнесе по него. В 10-дневен срок от постъпване на възражението, въз основа на доклад от комисията Ректора взема окончателно решение.

Чл.9. (1) Кандидатът за докторант полага конкурсен изпит по специалността и по един избран от него чужд език (английски, немски, френски).

(2) Програмите, по които се провеждат конкурсните изпити се подготвят от катедрите, в които ще се води обучението на докторантите. Програмите се предават във Докторантския център до една седмица след свикването на Комисията по чл.8 ал.1 и се утвърждават от Зам. Ректор АСК.

Чл.10. (1) Конкурсните изпити по специалността се провеждат от комисия, назначена със заповед на Ректора, която включва 3 хабилитирани лица или доктори на науките по същата специалност. Заседанията на комисиите по време на презентациите на кандидатите и обсъждането им са открити за членовете на академичния състав.

(2) Конкурсните изпити по чужд език се провеждат от двучленна комисия, в която могат да бъдат включени нехабилитирани лица.

Чл.11. (1) Изпитът по специалността е писмен и устен с отделни оценки. До устен изпит се допускат получилите оценка най-малко много добър 4.50 на писмения изпит. Успешно положили изпита са кандидатите, които са получили

средна оценка от писмения и устния изпит най-малко много добър 5,00. До изпит по чужд език се допускат само кандидатите, успешно положили изпита по специалността. Успешно положили изпита по чужд език са кандидатите, получили оценка не по-ниска от добър 4,00.

(2) Оценките от конкурсните изпити се оформят с точност до 0,25.

Чл.12. Резултатите от всеки изпит се отразяват в протокол на изпитната комисия и се съобщават на кандидатите след приключване на изпита. Протоколът се изготвя в 2 екземпляра, като първият заедно с разработката на въпросите от конспекта се предава във Докторантския център веднага след изпита, а другият остава в Ръководител катедра. Кандидатите, успешно положили изпитите по чл.10, се класират по оценката от изпита по специалността. Ръководителят на катедрата, в която ще се провежда обучението, изисква документите на кандидатите по чл.7.

Чл. 13. (1) Ръководителят на катедрата, в 7-дневен срок след постъпването на документите по чл. 11, внася доклад във факултетния съвет за резултатите от проведения конкурс. Факултетният съвет избира кандидата в присъствието най- малко на 2/3 от списъчния му състав с обикновено мнозинство и с явно гласуване.

(2) В случай, че на първо място са класирани двама или повече кандидати с равна оценка от изпита по специалността, факултетният съвет избира чрез гласуване един от тях, като се съобразява с оценката от изпита по чужд език, със средния успех от дипломата за висше образование, както и с документите, удостоверяващи интересите и постиженията на кандидатите в съответната научна област. Когато нито един от кандидатите не получи мнозинство, се провежда ново гласуване за двамата кандидати, получили най-много гласове на първото гласуване.

(3) Факултетният съвет определя датата на начало на докторантурата, формата на докторантурата; катедрата, в която ще се организира обучението; срокът за обучение; темата на дисертационния труд; научната специалност и научния ръководител. Записване в редовна и задочна докторантура може да стане само при наличие на незаета бройка от утвърдените от Министерски съвет.

(4) Научният ръководител се определя по предложение на катедрения съвет. За научен ръководител се избира хабилитирано лице или „доктор на науките" или лице , притежаващо степента „доктор", с доказани научни постижения. Той подпомага чрез консултации цялостната подготовка и разработването на дисертационния труд на докторанта и носи отговорност за цялостната научна и теоретична подготовка на докторанта.

(5) Ректорът издава заповед за зачисляване на докторанта въз основа на решението на факултетния съвет. В решението на факултетния съвет и заповедта на ректора за зачисляване се посочват: формата на докторантурата; катедрата, в която ще се организира обучението; срокът за обучение; темата на дисертационния труд; научната специалност и научния ръководител.

(6) Ако катедреният съвет на обучаващата катедра установи, че научният ръководител на докторанта не изпълнява своите задължения по ал.4, може да предложи на факултетния съвет той да бъде освободен и да бъде избран нов научен ръководител.

Чл.14. (1) Лице, разработило основната част от дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор", може да бъде записано в докторантура на самостоятелна подготовка въз основа на решение на факултетния съвет без полагане на конкурсни изпити.

(2) Кандидатът по ал.1 подава заявление до Ректора на университета, към което прилага документите по чл.7, ал.1 и ал.3 и разработената основна част от

дисертационния труд, както и библиография.

(3) Ректорът на ТУ-Варна, в 14-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 2, се произнася по заявлението и при допускане на кандидата, насочва материалите към съответната катедра.

(4) Ръководител катедра свиква катедрен съвет, където се обсъжда проекто-дисертацията в присъствието на кандидата. Катедреният съвет разглежда и обсъжда дисертационния труд и решава, дали същият отговаря на изискванията по съдържание и обем. Решението се взема с явно гласуване и обикновено мнозинство от присъстващите. Ако катедреният съвет одобри работата на кандидата, ръководителят на катедрата прави предложение до декана на факултета за темата на дисертацията, научната област и индивидуалния учебен план на докторантурата, като внася във факултетния съвет документите на допуснатия кандидат за вземане на решение за зачисляване.

Чл.15.(1) Ректорът издава заповед за зачисляване на докторанта в докторантура на самостоятелна подготовка въз основа на решението на факултетния съвет. В заповедта се посочват формата и срокът на докторантурата, темата на дисертацията, научния ръководител и катедрата, в която ще се обучава докторантът.

(2) Докторантите на самостоятелна подготовка се ползват с правата и задълженията на задочни докторанти по чл.31.

Чл.16. Редовни и задочни докторанти, обучаващи се в Технически университет, могат да кандидатстват в ежегодно обявените от Министерството на образованието и науката конкурси за изпращане на докторанти – български граждани, за обучение в докторантура в чужбина при условия, посочени в междуправителствените спогодби за образователен, културен и научен обмен, и при определени от него допълнителни изисквания.

Чл.17. ТУ-Варна може да сключва договор за обучение на докторанти по заявка на потребители на кадри, готови да поемат издръжката на обучението. В договора задължително се описват условията и сроковете на обучението, както и сроковете за внасянето на съответните такси за обучение. Обучението може да бъде редовно, задочно или на самостоятелна подготовка и се възлага от Ректора на ТУ-Варна и научен ръководител при условия, описани в специално подготвен договор.

III. ПРИЕМАНЕ НА ЛИЦА, КОИТО НЕ СА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ И НЕ СА ГРАЖДАНИ НА ДРУГИ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО ЗА ДОКТОРАНТИ В ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ- ВАРНА

Чл.18. (1) Лица, които не са български граждани и не са граждани на друга държава – членка на Европейския съюз, на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, могат да кандидатстват и да се обучават в докторантура:

1. В изпълнение на междуправителствените спогодби за образователен, културен и научен обмен;

2. съгласно актове на Министерския съвет;

3. при условията на чл. 95, ал. 7 от Закона за висшето образование.

(2) Кандидатите по ал. 1, т. 1 и 2 се приемат при условията и по реда, определени в съответната спогодба или акта на Министерския съвет, след съгласувано със

съответните висши училища или научни организации.

(3) Лицата по ал. 1, т. 3 се приемат при условия и по ред, предвидени в съответните правилници на висшите училища и на научните организации.

(4) Лицата по ал. 1 могат да кандидатстват за докторанти и при условията и по реда за приемане на българските граждани, ако:

1. имат статут на постоянно пребиваващи на територията на Република България;
2. имат статут на бежанци;
3. са от българска народност.

Чл. 19. (1) Кандидатите за докторанти по чл. 18, ал. 1 подават следните документи:

1. формуляр или молба, съдържаща кратки биографични данни, степента на владеене на чужди езици, както и висшето училище или научната организация, в която желаят да се обучават;
2. копие от документа за висше образование, от който да е видно, че кандидатът притежава магистърска степен;
3. медицинско свидетелство, издадено в срок един месец преди датата на кандидатстването и заверено от съответните органи в страната, от която лицето кандидатства;
4. списък на публикациите, ако има такива;
5. копие от документите за гражданство;
6. удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище;
7. две снимки.

(2) Документите по ал. 1, т. 2 и 3 трябва да бъдат легализирани, преведени и заверени в съответствие с разпоредбите на международните договори на Република България с държавата, в която са издадени, а при липса на такива - по общия ред за легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа.

(3) Кандидатите по чл. 18, ал. 1, т. 1 и 2 подават документите по ал. 1 в Министерството на образованието, младежта и науката.

(4) Кандидатите по чл. 18, ал. 1, т. 3 подават документите по ал. 1 в избрано от тях висше училище или научна организация.

Чл. 20. (1) ТУ-Варна, чрез отдел ”Чуждестранни студенти, специализанти и докторанти” изпраща в Министерство на образованието и науката документите на одобрените от тях кандидати по чл.18, ал. 1, т. 3 – граждани на държави, за които се изисква издаване на виза за дългосрочно пребиваване в Република България, както и информация относно:

1. лични данни на кандидата – имената по паспорт на латиница, дата на раждане, място на раждане, гражданство;
2. наименование на научната специалност, образователна и научна степен, форма и срок на обучение;
3. информация за езиковата и специализираната подготовка – степен на владеене на български език, наименование на основното звено, в което ще се проведе подготовката,
4. продължителност на обучението;
5. годишна такса за обучение и за езиковата и специализираната подготовка;
6. номер на банковата сметка на висшето училище или научната организация, по която следва да бъде преведена таксата за обучение или за езиковата и специализираната подготовка.

(2) Министерството на образованието и науката издава Удостоверение за приемане на кандидатите за обучение в Република България и писмено уведомява за това Министерството на външните работи и дирекция "Миграция" на Министерството на вътрешните работи. Удостоверението е валидно само за учебната година, за която е издадено.

(3) Лицата, кандидатстващи при условията на чл. 95, ал. 7 от Закона за висшето образование, заплащат таксите за обучение, след като са получили виза вид "D" и са пристигнали в Република България.

Чл. 21. (1) Ректорът издава заповед за зачисляване на одобрените кандидати за докторанти по чл.18, ал. 1

(2) ТУ - Варна писмено уведомява Министерството на образованието и науката относно записаните докторанти по ал.1.

Чл. 22. (1) Кандидатите по чл. 18, ал. 1, т. 3 подават документите си по чл.19 в ТУ-Варна, чрез отдел ”Чуждестранни студенти, специализанти и докторанти” до 1-ви ноември в годината на кандидатстването.

(2) Решение за одобряване на кандидатите се взема от съответния факултетен съвет в едномесечен срок от подаването на документите.

(3) Ректорът издава заповед за записване на докторанта въз основа на решението на факултетния съвет. В решението на факултетния съвет и заповедта на ректора за зачисляване се посочват: формата на докторантурата; катедрата, в която ще се организира обучението; срокът за обучение; темата на дисертационния труд; научната специалност; научния ръководител и годишна такса за обучение.

Чл.23.(1) Техническият университет - Варна осигурява езиковата и специализираната подготовка на чужденците, приети за докторанти.

(2) Езиковата и специализираната подготовка на чуждите граждани се организира в департаменти, които отговарят на изискванията на чл.26а от ЗВО.

Чл.24. (1) Обучението се провежда по учебна документация, която обхваща учебен план и учебни програми.

(2) Обучението за придобиване на езикови и специализирани знания е с продължителност не по-малко от 6 месеца и се извършва в учебни групи с численост не повече от 10 души.

(3) Езиковата и специализираната подготовка на докторантите се осъществява чрез изучаване на задължителни учебни дисциплини, разпределени в две групи при минимален хорариум: български език – 430 учебни часа и специализирани учебни дисциплини – 230 часа.

Чл.25. (1) Обучението по български език завършва с писмен и устен изпит, който се полага пред комисия, назначена от Ректора.

(2) Специализираната подготовка завършва с изпити по всички учебни дисциплини, предвидени в учебния план, които се полагат пред комисия, назначена от Ректора.

Чл.26. На лицата, успешно завършили езиковата и специализираната подготовка, се издава свидетелство по образец, утвърден от министъра на образованието и науката.

IV. ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИТЕ

Чл.27. (1) Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален учебен план и включва следните дейности:

1. научноизследователска (художественотворческа) дейност;

2. посещение и участие в работата на курсове (семинари, тюториали от докторско ниво);

3. преподавателска и/или експертна дейност, участие в научни форуми (национални и/или международни);

4. изпити за докторски минимум;

5. защита на докторска дисертация.

(2) Индивидуалният учебен план се състои от общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години.

(3) Във всеки индивидуален учебен план за редовни и задочни докторанти са включени три блока:

А. Задължително-избираеми дисциплини, общи за всички специалности.

В. Специални дисциплини, включени в учебения план на докторската програма.

С. Изпит по специалността.

(4) Индивидуалният учебен план се изготвя персонално от всеки докторант и научния му ръководител и след обсъждането му в обучаващата докторанта катедра се утвърждава от факултетния съвет, но не по-късно от 3 месеца след записването на докторанта. Индивидуалните планове се оформят в три екземпляра по типов образец и се съхраняват в катедрата /деканата/, лицето и Докторантския център. От бл. А докторантът избира най-малко 2 дисциплини, които завършват със заверка. Обучението по тях се организира във вид на курсове от Докторантския център. Дисциплините от блок В завършват с изпит, като броя им е не повече от два. Изпитът по специалността зависи от темата на дисертацията и трябва да докаже готовността на докторанта за стартиране на работата по дисертацията.

Чл. 28. (1) С индивидуалният учебен план се определят:

1. темата на дисертационния труд;

2. разпределението на всички дейности по години;

3. изпитите и сроковете за полагането им;

4. посещението на определен цикъл лекции и упражнения, участието в курсове, семинари, конференции, научни форуми (национални или международни) и други публични и научни изяви;

5. етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд;

(2) Изпитите по ал.1 т.3 приключват :

- през първата година на обучението или най-късно 18 месеца след датата на записване на редовните докторанти.
- през първите две години на обучението за задочните докторанти.

(3) Промяна на темата на дисертационния труд и на научния ръководител се допуска по изключение със Заповед на Ректора, въз основа на решение на факултетния съвет по предложение на катедрения съвет, но не по-късно от 3 месеца преди датата на защита.

Чл.29. Докторантите полагат изпитите по бл. В и бл. С от индивидуалния учебен план пред назначени от Ректора комисии в състав от най-малко 3 хабилитирани лица и с участието на научния ръководител на докторанта.

Чл.30. (1) Срокът на докторантурата може да се удължава по обективни причини, но не повече от една година със заповед на Ректора след съгласуване с научния ръководител и по предложение на факултетния съвет.

(2) При желание от страна на докторанта, при предсрочно изпълнение на всички задължения от индивидуалния учебен план и след вземане на решение за

откриване процедура за защита на дисертацията, срокът на докторантурата може да бъде съкратен.

Чл.31. (1) Докторантите имат право:

1. да прекъсват обучението си. Прекъсване на докторантурата може да се разрешава по изключение, по молба на докторанта, поради болест, майчинство, семейни и други причини, след съгласуване с научния ръководител и по предложение на факултетния съвет, както следва :

- по семейни причини за една година;
- по здравословни причини за определен срок, като за целта се представя документ от медицинска комисия, удостоверяващ заболяването;
- по майчинство за всяко дете до две години;
- при изпращане на докторанта на специализация в чужбина, докторантурата може да се прекъсва за периода на отсъствието по преценка на научния ръководител.

Ректорът издава заповед за прекъсване на докторантурата за определен срок. Периодът на прекъсване не се включва в срока на обучение.

2. да се преместват в друга научна организация. Преминаването за обучение на докторанти от Технически университет - Варна в друга научна организация и обратно става след решение на съответните факултетни съвети.

3. редовните и задочни докторанти могат да се прехвърлят в друга форма на обучение. Промяната на формата на докторантура от редовна в задочна и обратно става след съгласуване с научния ръководител и решение на факултетния съвет след осигуряване на необходимата издръжка за осъществяване на обучението. При промяна формата на обучение, както и при прекъсването на обучението на докторанти, Експерт техническа информация от Докторантски център уведомява Ръководител отдел „Студентски социално-битови въпроси“ за настъпилата промяна.

4. да получават квалифицирана помощ и ръководство за своето професионално и творческо израстване.

5. да участват в научноизследователската дейност на ТУ-Варна, като им се гарантират авторските, изобретателските и сродните им права и възнаграждение.

6. да избират и да бъдат избирани в ръководните органи на ТУ.

7. да ползват студентски общежития, столове, както и цялата база на ТУ за учебна, научноизследователска, спортна и културна дейност и други придобивки за обучение при условия, определени от държавата и ТУ.

8. редовните докторанти имат право да ползват през всяка учебна година ваканция от 30 дни.

9. редовните докторанти имат право да ползват намаление при пътуване по БДЖ.

10.когато не са положили изпитите в сроковете, предвидени в индивидуалния план, да се явят в срок от два месеца, след писмено разрешение от научния ръководител.

10. докторантите имат право да се включват в различни мобилности по международни и/или национални програми и проекти като провеждат научно-изследователска работа или обучение в чужди или наши университети или научно-изследователски центрове, в съответствие с докторската програма, по която се обучават.

11. дейностите извършени по т.10 се признават в съответствие с Правилата за организиране на мобилност на студенти и докторанти и признаване на образователни кредити и периоди на обучение.

(2) Редовните докторанти са длъжни:

1. да спазват Правилника за дейността на Университета.
2. да изпълняват задълженията, предвидени в индивидуалния учебен план.
3. да участват в провеждането на учебния процес , като :

- им се възлага аудиторна учебна дейност 60 часа за срока на обучение без заплащане.
- им се възлагат хонорувани часове до 180 часа годишно, като часове на хонорувани преподаватели се възлагат след възлагане на часове на редовните докторанти.

Чл.32. (1) Докторантът се отчислява от докторантура при изтичане на срока й с право на защита .

(2) Докторантите се отчисляват без право на защита при:

1. системно неизпълнение на задълженията си по индивидуалния учебен план.
2. при подправяне на документи за докторантското си положение.

(3)При отчисляване от Университета по реда на чл.32, ал.1 и ал.2, докторантите са длъжни да попълнят и представят обходен лист в катедрата към която са зачислени.

(4)Защитата на дисертационния труд се финансира от ТУ-Варна, ако се проведе до 2 години след отписването на докторанта.

Чл.33. (1) Докторантите се атестират от факултетния съвет в края на всяка академична година. За целта катедрите, в които се обучават докторанти, обсъждат изпълнението на техните индивидуални планове по представени писмени отчети за отчитане на извършваните дейности от докторантите, съдържащи научна част (докладване на получените резултати) и отчет за изпълнение на индивидуалния учебен план, а научните ръководители на докторантите представят на катедрения съвет писмено мнение за работата на докторантите.

(2) Научният ръководител предлага, съвместно с докторанта, конкретизация на индивидуалния учебен план на докторанта през следващата година и катедреният съвет приема:

1. Становище за изпълнението на индивидуални учебен план и оценка на дейността на докторанта;
2. Предложения за атестация на докторантите;
3. Предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година;
4. Препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата или смяна на научния ръководител.

(3) Предложенията на катедрения съвет по точки 2, 3 и 4 от предходната алинея се утвърждават от факултетния съвет.

(4) На факултетен съвет се предлага за утвърждаване много добра, добра, задоволителна или незадоволителна оценка за работата на докторанта.

1. Много добра и добра оценка се дава при изпълнение на индивидуалния план, отговарящо на изпреварване или съответно съвпадане с предвиденото за обучение през изтеклата година.
2. Оценката е задоволителна, когато регистрираното изоставане не може да застраши разработването на дисертационния труд в предвидения срок.
3. Приемането на незадоволителна оценка за работата на докторанта е основание за прилагане на чл.32(1) т.1.

(5) Състоянието на докторантурата в Техническия университет се обсъжда от Академичния съвет най-малко веднъж годишно.

Чл.33а. (1) Освен отчитането в края на всяка академична година по реда на чл.33, редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред служител на Докторантския център доклад за изпълнението на индивидуалния им учебен план, към който се прилагат:

1.Отчет за работата, извършена по дисертационния труд или докторския минимум, заверен от научния ръководител и потвърден с доказателствен материал;
2.Отчет за преподавателската работа, заверен от ръководителя на катедрата;

(2) Въз основа на представените отчети по предходната алинея, упълномощен служител от Докторантския център представя доклад до Ректора за изпълнение на задължителните изисквания по чл. 27 от редовните докторанти.

V. ФИНАНСОВО И МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ.

Чл. 34. (1) Докторантът се включва в състава на катедрата, в която се обучава. За разработване на дисертационния си труд той използва материално техническата база на катедрата и всички останали звена на Технически университет - Варна.

(2) Организации, които са заинтересувани от резултатите на съответния дисертационен труд, могат да предоставят на докторантите материална база и средства, необходими за подпомагане на разработването му.

(3) Технически университет - Варна предоставя материалната база и поема разходите по зачисляване, обучение и защита на дисертационните трудове на докторантите в редовна и задочна форма на обучение, субсидирано от държавата, в съответствие с диференцираните нормативи за обучение на докторанти, определени от Министерския съвет.

Чл. 35. Докторантите редовно обучение се настаняват с предимство в студентските общежития.

Чл. 36. (1) Средствата за финансовото и материалното осигуряване на разработваните дисертационни трудове се утвърждават ежегодно от Ректора по видове разходи - разходи за издръжка на обучението и социално-битови разходи.

(2) Финансирането на експерименталната работа на всеки дисертационен труд се извършва по отделни годишни план-сметки, утвърдени от Ректора. Предложенията се правят от катедрите чрез служител от Докторантския център.

Чл.36а. (1) Всеки редовен докторант, обучаван по държавна поръчка, получава месечна стипендия.

(2) Стипендията се отпуска за три години.

(3) При прекъсване и удължаване срока на докторантурата стипендия не се изплаща.

(4)Редовен докторант, обучаван по държавна поръчка получава допълнително еднократна стипендия в следните случаи:

1. при представяне на дисертационния труд за защита в научното жури в рамките на тригодишния срок на обучение - в размер 1000 лв.;

2. при успешна защита на дисертационния труд в срок до една година след завършване на тригодишния срок на обучение - в размер 1000 лв.

VI. ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР”

Чл.37.(1) Образователната и научна степен „доктор” се придобива от лице с

образователно-квалификационна степен „магистър”, след обучение в докторантура и успешна защита на дисертационен труд при условията и реда на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и на този Правилник.

(2) Дисертационният труд трябва да съдържа научни или научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд трябва да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способност за самостоятелни научни изследвания.

Чл.38. За да се яви на защита на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”, докторантът трябва да е изпълнил следните изисквания:

1. да е отчислен с право на защита;

2. да е подготвил дисертационен труд, който отразява резултатите от неговите изследвания.

Чл.39.(1) Докторантът придобива право на защита на дисертационен труд след изпълнение на дейностите по обучението и успешно полагане на изпитите, определени в индивидуалния учебен план.

(2) Право на защита се придобива с решение на факултетния съвет по предложение на катедрения съвет.

(3) Докторантите, придобили право на защита, се отчисляват със заповед на Ректора.

Чл.40. Дисертационният труд трябва да бъде представен във вид и обем, съответстващи на специфичните изисквания на настоящия правилник. Дисертационният труд трябва да съдържа: заглавна страница; съдържание; увод; изложение; заключение-резюме на получените резултати с декларация за оригиналност; библиография.

Чл.41 (1) Докторантът представя дисертацията си на научния ръководител, който преценява годността за защита. При положителна оценка на готовността на докторанта за защита на дисертационния труд, научният ръководител предлага на катедрения съвет откриване на процедура за предварително обсъждане.

(2) Процедурата за предварително обсъждане се провежда пред катедрения съвет. Заседанието се счита за редовно, ако присъстват най-малко 2/3 от неговите членове, които са хабилитирани или имат научна степен. В случаите когато в състава на КС има по-малко от 5 хабилитирани лица, катедреният съвет следва да бъде разширен със заповед на Ректора с хабилитирани лица от същата научна област, но от други катедри или научни организации. По изключение може да бъде сформирано със заповед на Ректора еднократно първично звено за обсъждане на конкретната дисертация в случаите когато темата е интердисциплинарна или първичното звено няма необходимата компетентност.

(3) Катедреният съвет провежда процедурата по предварително обсъждане на представената от докторанта дисертация и взема решение за готовността за защита пред научно жури. В обсъждането на дисертационния труд могат да участват всички присъстващи. Решението се взема с явно гласуване с мнозинство повече от половината от присъстващите членове на катедрения съвет (разширения катедрен съвет).

(4) При положително решение за готовността за защита, катедреният съвет обсъжда и прави предложение за състава на научното жури. Научният ръководител и докторантът задължително участват в обсъждането на състава на научното жури и могат да дават свои предложения за членове.

(5) За членове на научното жури се предлагат български граждани-

хабилитирани лица и/или утвърдени чуждестранни учени в съответната научна област, а при възможност и в съответното направление и специалност. При интердисциплинарност на темата на дисертационния труд, най-малко един член на научното жури трябва да бъде от друга научна област, към която дисертационният труд има отношение. Изборът на членове на научното жури се осъществява от две обособени групи - на външни и на вътрешни членове за ТУ-Варна. При избора на научно жури се определя и един резервен член от всяка обособена група.

(6) За членове на научното жури по ал.3 не могат да бъдат избирани лица, които са свързани лица, по смисъла на §1,т. 5 от ДР на ЗРАСРБ, с кандидата за придобиване на научна степен, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито.

(7)Ръководителят на катедрата представя доклад до Декана на факултета за взетите решения по ал.3 и 4.

Чл.42. (1) След положително решение на катедрения съвет за готовност за защита, кандидатът подава документи за защита на дисертация, както следва:

1. Заявление до Ректора за разкриване на процедура за защита;
2. Дисертация - 3 броя;
3. Автореферат на хартия – 10 броя и на електронен носител;
4. Списък на публикациите на докторанта;
5. Публикации по дисертацията.

(2) Въз основа на предложението на катедрата, факултетният съвет в срок не по-късно от един месец след предложението на катедрения съвет определя научното жури и прави предложение до Ректора за утвърждаване на състава му, както и за датата на защитата. При отрицателно решение на катедрения съвет докторантът може да представи дисертационния си труд във факултетния съвет за избор на жури, ако приложи положителни отзиви от три хабилитирани лица или доктори на науките в същото научно направление, независимо от месторабота им.

(3) В 7-дневен срок от предложението на факултетния съвет, Ректорът утвърждава научното жури със заповед, с която се определя и датата на защитата.

Чл.43. (1) Научното жури е в състав пет хабилитирани лица в съответната научна област или научни области по темата на дисертацията. Най-малко един от членовете на журито е професор. Най-малко трима от членовете на журито са външни за ТУ-Варна. Научният ръководител е член на журито, ако е хабилитирано лице.

(2) За председател на научното жури се определя вътрешен член - лице, заемащо академична длъжност в ТУ-Варна.

(3) Журито провежда две заседания. На първото заседание се избира председател и рецензенти. На второто заседание се провежда публичната защита на дисертацията. Не се провеждат заседания на журито в намален състав.

(4) Решенията на журито се приемат с явно гласуване и обикновено мнозинство.

(5) Решенията на научното жури могат да се вземат и неприсъствено, като в тези случаи обсъждането и гласуването се извършват чрез съответните технически средства, при условия и по ред, определени в този правилник.

Чл.44. (1) Членовете на журито изготвят две рецензии и три становища. Една от рецензиите задължително се изготвя от външен за ТУ-Варна член на журито. Рецензиите и становищата завършват с положителна или отрицателна оценка и се предават в Докторантския център до три месеца от датата на избора на научното жури.

(2) Рецензиите, становищата и авторефератът на дисертацията се публикуват от Докторантския център на интернет страницата на ТУ-Варна.

Чл.45 (1) Научното жури провежда открито заседание за защита на дисертационния труд в едномесечен срок след публикуване на автореферата, рецензиите и становищата.

(2) На откритото заседание по ал.1:

1. председателят на научното жури представя докторанта;

2. докторантът прави кратко изложение на основните резултати от дисертационния труд;

3. председателят на научното жури представя рецензиите и становищата на научното жури;

4. членовете на журито и всеки от присъстващите могат да задават въпроси и да правят изказвания;

5. всеки член от научното жури публично обявява своята оценка- положителна или отрицателна;

6. председателят на научното жури обявява резултата от защитата.

(3) За успешно защитен се счита дисертационния труд, получил на защитата три или повече положителни оценки.

(4) Неуспешно защитената дисертация се връща за преработване. Ако кандидатът желае това, не по-късно от една година след датата на връщането се обявява нова процедура за защита. Втората процедура за защита е окончателна.

Чл.46 (1) Образователната и научна степен „доктор" се придобива от деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

(2) Образователната и научна степен „доктор" се удостоверява с диплома, която се издава на български език, а при заявено искане от лицето , се издава и приложение на английски език.

(3) Дипломата по ал.2 се издава по единен образец, утвърден от Министъра на образованието, младежта и науката и се изпраща в МОН за регистриране в тридневен срок от издаването й.

(4) Информация за издадената диплома за придобита образователна и научна степен „доктор", за защитената докторска дисертация, заедно с копие от нея

и авторефератите на дисертацията на електронен и хартиен носител, се изпращат в Националния център за информация и документация към МОН, в срок до 14 дни от датата на издаване на дипломата.

(5) Екземпляр от дисертационният труд и авторефератите към него се депозират в Националната библиотека в срок до 14 дни от датата на издаване на дипломата.

Чл.47. Докторантският център подготвя и организира защитата на дисертациите, съгласно процедурата дадена в приложение към настоящия правилник.

VII. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР НА НАУКИТЕ”

Чл.48.(1) Научната степен „доктор на науките” се присъжда на лица, които притежават образователната и научна степен „доктор”, след успешна защита на дисертационен труд при условията и по реда на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и този Правилник.

(2) Присъждането на научна степен „доктор на науките” се извършва в области, направления и специалности, получили акредитация от НАОА по реда на ЗВО за обучение в научна степен „доктор” .

(3) При равни други условия лицата, придобили научна степен „доктор на науките”, се ползват с предимство при заемане на академични длъжности по ЗРАСРБ.

Чл.49.(1) Кандидатът представя дисертационен труд, който съдържа теоретични обобщения и решения на големи научни или научноприложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката.

(2) Дисертационният труд по ал. 1 се подготвя самостоятелно и не може да повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на представения за придобиване на образователна и научна степен „доктор”.

Чл.50.Кандидатът предлага дисертационният труд и авторефератът по предходния член в катедрата за обсъждане, което се извършва в негово присъствие. Ако катедрения съвет одобри работата на кандидата, ръководителят на катедрата предлага на факултетния съвет да открие процедура за предварително обсъждане.

Чл.51.(1) Процедурата за предварително обсъждане се провежда пред катедрен съвет, в присъствие на кандидата. Заседанието се счита за редовно, ако присъстват най-малко 2/3 от неговите членове, които са хабилитирани или имат научна степен. В случаите когато в състава на КС има по-малко от 5 хабилитирани лица, катедреният съвет следва да бъде разширен със заповед на Ректора с хабилитирани лица от същата научна област, но от други катедри или научни организации. По изключение може да бъде сформирано със заповед на Ректора еднократно първично звено за обсъждане на конкретната дисертация в случаите когато темата е интердисциплинарна или първичното звено няма необходимата компетентност.

(2) При провеждане на процедурата за предварително обсъждане кандидатът представя дисертацията си и автореферат за обсъждане.

(3) Катедреният съвет взема решение за готовността за защита на дисертационния труд пред научно жури.

(4) След положително решение на катедрения съвет кандидатът подава документи за защита на дисертацията, както следва:

1. Заявление до Ректора за разкриване на процедура за защита;
2. Дисертация - 4 броя;
3. Автореферат на хартия – 15 броя и на електронен носител;
4. Списък на публикациите на докторанта;
5. Публикации по дисертацията.

(5) Ръководителят на катедрата представя доклад до Декана на факултета за решенията на катедрения съвет за готовността за защита на дисертационния труд по ал.3.

Чл.52 (1) Въз основа на предложението на катедрата по Чл.51, ал.3 и 5, факултетният съвет в срок не по-късно от един месец след предложението на катедрения съвет определя членовете на научното жури и прави предложение до Ректора за утвърждаване на състава му, както и за датата на защитата.

(2) Въз основа на предложението на факултетния съвет Ректорът издава заповед, с която утвърждава състава на научното жури и датата за защита на дисертационния труд.

Чл.53. Защитата на дисертационния труд се осъществява публично пред научно жури в състав седем хабилитирани лица. Най-малко трима от членовете са професори. Най-малко четирима от членовете на научното жури са външни за ТУ-Варна лица.

Чл.54.(1) Трима от членовете на научното жури, двама от които професори, изготвят рецензии.Поне една от рецензиите е на външно за ТУ-Варна лице.Останалите членове на научното жури изготвят становища.

(2) Рецензиите и становищата завършват с положителна или отрицателна оценка и се предават в Докторантския център в срок до три месеца след датата на утвърждаване състава на научното жури от ректора, като всеки член на журито публично обявява своята оценка.

Чл.55. (1) Рецензиите, становищата и авторефератът на дисертацията се публикуват от Докторантския център на интернет страницата на ТУ-Варна.

(2) При определяне състава и работата на членовете на научното жури се прилагат съответно чл.41, ал.5 и ал.6. и Чл.43, ал.2,3,4 и 5 от този Правилник.

Чл.56. (1) Научното жури провежда открито заседание за защита на дисертационния труд в едномесечен срок след публикуване на автореферата, рецензиите и становищата.

(2) На откритото заседание по ал.1:

1. председателят на научното жури представя кандидата;
2. кандидатът прави кратко изложение на основните резултати от дисертационния труд;
3. председателят на научното жури представя рецензиите и становищата на научното жури;
4. членовете на журито и всеки от присъстващите могат да задават въпроси и да правят изказвания;
5. всеки член от научното жури публично обявява своята оценка-положителна или отрицателна;
6. председателят на научното жури обявява резултата от защитата.

(3) За успешно защитен се счита дисертационния труд, получил най-малко четири положителни оценки.

(4) Неуспешно защитената дисертация се връща за преработване**.** Ако кандидатът желае, не по-късно от една година след връщането, се обявява нова процедура за защита. Втората процедура за защита е окончателна.

Чл.57 (1) Научната степен „доктор на науките" се придобива от деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

(2) Научната степен „доктор на науките" се удостоверява с диплома по един образец, утвърден от Министъра на образованието, младежта и науката. При заявено искане от лицето се издава приложение и на английски език.

(3) Дипломата се изпраща за регистриране в МОН в тридневен срок след издаването ѝ.

(4) Информация за издадената диплома за придобита научна степен „доктор на науките", за защитената докторска дисертация, заедно с копие от нея и авторефератите на дисертацията на електронен и хартиен носител, се изпращат в Националния център за информация и документация към министъра на образованието и науката, в срок до 14 дни от датата на издаване на дипломата.

(5) Екземпляр от дисертационният труд и авторефератите към него се депозират в Националната библиотека в срок до 14 дни от датата на издаване на дипломата.

Чл.58. Докторантският център подготвя и организира защитата на дисертациите за придобиване на научна степен „доктор на науките", съгласно процедурата дадена в приложение към настоящия правилник.

VIII. ПРИЗНАВАНЕ НА ОНС „ДОКТОР" И НС „ДОКТОР НА НАУКИТЕ", ПРИДОБИТИ ВЪВ ВИСШИ УЧИЛИЩА И НАУЧНИ ОРГАНИЗАЦИИ ОТ ЕС

Чл. 59. ТУ-Варна определя условията и реда за признаване на ОНС „доктор" и НС „доктор на науките", придобити във висши училища и научни организации от ЕС.

Чл. 60. Когато признаването се иска от лице, което кандидатства за заемане на академична длъжност в ТУ-Варна, е необходимо да се вземе становището на ръководителя на съответната катедра.

Чл. 61. ОНС „доктор" и и НС „доктор на науките", придобити във висши училища и научни организации от ЕС, се удостоверяват с диплома или с друг аналогичен документ, издаден от образователна институция, призната от компетентен орган в съответната държава.

Чл. 62. Лицето, което иска признаване, подава чрез Докторантски център при ТУ-Варна писмена молба до заместник-ректора по АСК (по образец) за признаване на ОНС „доктор", или НС „доктор на науките". Към молбата се прилагат следните документи:

1.оригинал и копие на дипломата или аналогичния документ за научна степен, легализирани по съответния ред;

2.документ за платена такса за административната услуга в размер, определен от Академичния съвет;

3.екземпляр от дисертационния труд за придобиване на ОНС „доктор" или НС „доктор на науките" ;

4.в случаите на чл.60 се представя становище от ръководителя на съответната катедра.

Чл. 63. Документите по чл.62 се подават в Докторантски център при ТУ-Варна .

Чл. 64. Признаването на дипломите се извършва с решение на Академичния съвет, по предложение на Комисията по признаване на образователната и научна степен „доктор" и научната степен „доктор на науките", придобити във висши училища и научни организации от ЕС.

Чл.65. Комисията по признаване на образователната и научна степен „доктор" и научната степен „доктор на науките", придобити във висши училища и научни организации от ЕС, се състои от:

1.Заместник-ректора по АСК;

2.Заместник-ректора по УД;

3.Експерт от Докторантски център при ТУ-Варна.

Чл. 66. (1) Комисията извършва проверка за установяване статута на чуждестранните висши училища и организации и автентичността на издадените от тях дипломи. За извършване на проверката Комисията може да отправя искания за информация от висшето училище, издало дипломата или аналогичния документ, или от компетентните органи на съответната държава.

(2) Комисията:

1.разглежда представените дипломи и другите документи;

2.по своя преценка и при необходимост изисква допълнителна информация или документи.

Чл.67. Комисията се произнася в двумесечен срок, считано от датата на постъпването на молбата по чл. 62, Докторантски център при ТУ-Варна.

Чл.68. Комисията издава писмено становище за признаване или за отказ от признаване, което внася в АС, заедно с предложението за признаване, съответно за отказ от признаване на ОНС „доктор" или НС„доктор на науките".

Чл.69. За признаването се издава удостоверение.

Чл.70. При сключено споразумение между ТУ-Варна и университета, в който е присъдена образователна и научна степен, процедурата по признаването може да се развие и по друг ред, определен в споразумението.

IX. ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.

§1.За всеки докторант се изготвя и поддържа база от данни в Докторантския център на ТУ-Варна.

§2. Всички материали и документи, отнасящи се до работата на докторанта по подготовката и разработването на дисертационния труд се съхраняват в Докторантския център.

§3. Процедурите в департамента се провеждат както във факултетите на ТУ-Варна, като решенията от компетентността на ФС се вземат от Съвета на департамента, а тези на катедрен съвет от съответната секция на департамента или от еднократно първично звено.

§4. „Външни членове" са лица, които към датата на утвърждаване на научното жури или най-малко пет години преди тази дата не са упражнявали преподавателска или научна дейност по трудово правоотношение с ТУ-Варна.

§5. При формиране на научно жури следва да се предлагат хабилитирани лица с научно звание по ЗНСНЗ или заемащи академичните длъжности „доцент" или „професор' по ЗРАС във висши училища, с които ТУ-Варна има споразумение за взаимно признаване.

§6. Защита на дисертация в друго ВУ се допуска само с разрешение на Ректора на ТУ-Варна. В противен случай лицето не получава допълнително възнаграждение към заплатата.

§7. По време на процедурата за защита на дисертацията, кандидатите не следва да контактуват по въпроси, свързани с процедурата, с членовете на научното жури, с изключение на научния ръководител. Допускат се контакти само в случаите, когато членове на научното жури изискват от кандидатите допълнителни документи или други материали. Контактите с членовете на научното жури по организационни въпроси се осъществяват от председателя на научното жури или от Докторантския център.

§8. Членове на академичния състав и служители на ТУ-Варна, могат да кандидатстват за обучение в докторантура само с разрешение на работодателя.

Приложение № 1

Процедура за защита на дисертация

1. Процедурата за защита стартира с подаване на заявление до Ректора за разкриване на процедура за предварително обсъждане на дисертационния труд. Към заявлението се прилага 1 брой от дисертацията и проект на автореферата.

2. Дисертацията се представя за предварително обсъждане от Консултативния съвет, който подпомага Ректора при вземане на решение за насочване на дисертацията за предварително обсъждане.

3. Предварителното обсъждане се насрочва най-малко 14 дни след решението на Ректора за разкриване на процедура за предварително обсъждане.

4. На основание на решение на ФС за състава на жури се подготвя в Докторантския център заповед на Ректора за назначаване на жури, като се посочва дата на първото заседание.

5. Изпраща се уведомително писмо от Докторантския център до членовете на журито.

6. Провежда се първо заседание на журито, което се състои от две части:

Първа част – служител от Докторантския център представя на членовете на журито постъпилите материали и провежда избор на председател на журито. Води се протокол от длъжностно лице на Докторантския център, който се подписва от членовете на журито.

Втора част – ръководи се от избрания Председател на журито. Журито се произнася по законосъобразността на постъпилите материали. Избират се рецензенти. Води се протокол от длъжностно лице на Докторантския център който се подписва от Председателя на журито.

Научното жури може да реши да изпрати автореферата за отзив до определени от него ведомства, научни организации и лица. Решенията на научното жури на първото заседание могат да се вземат и неприсъствено, като обсъждането и гласуването се извършват чрез технически средства (видеоконферентна връзка).

7. На основание на решение на журито се подготвя от Докторантския център заповед на Ректора за назначаване на рецензенти.

8. След постъпване на рецензиите и становищата на членовете на журито по предложение на Председателя се насрочва защитата.

9. Докторантският център публикува рецензиите, становищата и автореферата на дисертацията на интернет страницата на ТУ-Варна.

10. Провежда се публична защита, която се ръководи от Председателя на журито. Води се протокол от длъжностно лице на Докторантския център, който се подписва от членовете на журито.

В разискванията при защитата могат да участват всички присъстващи. Допуска се неприсъствено участие на един член на журито (ако не е рецензент), като участието му в обсъждането и гласуването се извършва чрез технически средства (видеоконферентна връзка). Дисертантът е длъжен да вземе отношение по зададените въпроси и направените критични бележки.

Разискванията по дисертацията приключват при съгласие на поне трима членове на журито.

11. На основание на решение на журито се изготвя диплома, която се подписва от Ректора. Дипломата се изпраща в МОН за регистриране в тридневен срок след издаването ѝ.

12. Ректорът чрез Докторантския център изпраща в НАЦИД по един екземпляр от защитената дисертация и автореферата на хартиен и електронен носител в срок от 14 дни след датата на издаване на дипломата.

Приложение № 2

Изисквания за оформяне на рецензия върху дисертационен труд за получаване на научна степен

Рецензията не трябва да бъде по-голяма от 6 (шест) стандартни машинописни страници и в нея не следва да се преразказва съдържанието на рецензирания труд. Рецензентът е задължен да даде конкретен, ясен и точен отговор на следните въпроси по реда, по който са поставени по-долу:

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно-приложно отношение. Степен и мащаб на актуалността на проблема и конкретните задачи, разработени в дисертацията.

2. Познава ли дисертантът състоянието на проблема и оценява ли творчески литературния материал.

3. Избраната методика на изследване може ли да даде отговор на поставената цел и задачи на дисертационния труд.

4. Кратка аналитична характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.

5. В какво се заключават научните или научно-приложните приноси на дисертационния труд? Формулиране и обосноваване на нов научен проблем (област). Формулиране и обосноваване на нова теория (хипотеза). Доказване с нови средства на съществени нови страни в съществуващи научни проблеми и теории. Създаване на нови класификации, методи на изследване, нови конструкции, технологии, препарати. Получаване и доказване на нови факти. Получаване на потвърдителни факти.

Характер на приносите за внедряване: методи, конструкции, технологии, препарати, схеми и т.н.

Каква е, конкретно, значимостта на тези приноси за науката и практиката?

6. Може ли да се оцени в каква степен дисертационния труд и приносите представляват лично дело на дисертанта?

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията (международни, национални, ведомствени, служебни бюлетини и т.н.), в които са отпечатани. Какво е отражението им в науката – използуване и цитиране от

други автори, в други лаборатории, страни и пр.?

8. Резултатите от дисертационния труд използувани ли са вече в научната и социалната практика? Има ли постигнат пряк икономически ефект и пр.? Документи, на които се основава твърдението.

9. Мотивирани препоръки за бъдещо използуване на научните и научно-приложните приноси: какво и къде да се внедри.

10. Авторефератът направен ли е съгласно изискванията, правилно ли отразява основните положения и научните приноси на дисертационния труд?

11. Критични бележки по дисертацията, включително и по литературната осведоменост на кандидата.

12. Други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение.

13. Заключение с ясно становище да се даде или не научна степен.

Изисквания за оформление на становище върху дисертационен труд за получаване на научна степен

Становището не трябва да бъде по-голямо от 2 страници. Изготвя се на базата на автореферата и трябва да даде отговор на следните въпроси:

1. Актуалност на разработения в дисертацията проблем.

2. Посочване и преценка на най-съществените приноси в дисертацията, като се заявява ясно какъв е характера на приносите:

- новост за науката (нови теории, хипотези, методи);
- обогатяване на съществуващите знания;
- приложение на научни постижения в практиката и реализиран икономически ефект.

3. Критични бележки по представения труд.

4. Мотиви и ясно формулирано заключение.

Приложение № 3

Изисквания към дисертациите за придобиване на научна степен „доктор" и „доктор на науките" и оформлението им

Дисертационният труд може да бъде:

1. Научноизследователски труд, отпечатан изцяло или в съществени негови части.

2.Оригинално творческо научно постижение (изобретение, конструкторска, технологическа или друга научно-приложна разработка), което е внедрено.

Част от колективен труд, която отговаря на изискванията за дисертационен труд, може да се представи за защита, ако в отпечатания текст е посочено изрично, че тя е създадена от кандидата.

Научноизследователският труд, представен за дисертация, се счита за публикуван, когато е в страната или в чужбина, като монография студия или научна статия в научни списания или специализирани научни издания.

По дисертации за придобиване на научна степен „доктор" е необходимо да бъдат направени най-малко четири публикации, от които поне една самостоятелна.

По дисертации за придобиване на научна степен „доктор на науките" , ако не е публикуван целия, е необходимо да бъдат направени най-малко десет публикации, от които поне четири самостоятелни.

Дисертацията за придобиване на ОНС „доктор" е в обем от 120 до 150 страници. Допуска се и наличие на приложения.

Дисертацията за придобиване на НС „доктор на науките" е в обем от 230 до 250 страници. Допуска се и наличие на приложения.

Дисертациите трябва да съдържат заглавна страница по приложения образец, съдържание, увод, изложение, заключение – резюме на получените резултати с декларация за оригиналност, библиография. Във въведението в резултат на задълбочен литературен анализ трябва ясно да се посочи съществуващото ниво на науката и техниката. Да се посочат слабостите в това ниво – нерешените проблеми или грешките на други изследователи и произтичащите от това цел и задачи на дисертацията.

Целта и задачите трябва много ясно да бъдат формулирани и да отговарят на съвременното ниво на науката и техниката.

За решаване на поставените задачи и постигане на целта е необходимо да е направен задълбочен анализ на възможните методи за решаване на задачата и подбран най-подходящия:

- теоретични изследвания основани на математическо моделиране;
- теоретични изследвания на основата емпирични данни;
- експериментални изследвания в лабораторни условия;
- експериментални изследвания в производствени условия;
- съчетаване на теоретични и експериментални изследвания;
- компютърни симулации.

Желателно е след всяка глава да се направят изводи.

В заключението ясно и точно следва да се формулират приносите в дисертацията, като се посочи от какъв вид са:

- формулиране и обосноваване на нов научен проблем (област);
- формулиране и обосноваване на нова теория (хипотеза);
- доказване с нови средства на съществени нови страни на съществуващи научни проблеми;
- създаване на нови класификации, методи на изследвания, нови конструкции,

технологии;

- получаване и доказване на нови факти;
- получаване на потвърдителни факти.

Литературата следва да съдържа наши и чужди литературни източници, които включват фундаментални за съответната област учебници, монографии и публикации от последните години.

Важни са апробациите на резултатите от дисертацията, като за „доктор на науките" това следва да са национални и международни форуми.

Публикации в чуждестранни издания (особено с импакт фактор) предават особена тежест. Същото се отнася и до наличието на авторски свидетелства и патенти свързани с темата на дисертацията.

От особено значение е внедряването на резултатите, което следва да се докаже със съответните документи.

Изисквания при оформяне на вътрешна заглавна страница на дисертацията

(*Вътрешна заглавна страница*)

Т Е Х Н И Ч Е С К И У Н И В Е Р С И Т Е Т – В А Р Н А

……..
(трите имена на докторанта)

тема на дисертацията (заглавие)**……...**
……..

Д И С Е Р Т А Ц И Я

за получаване на ОНС „доктор“
по докторска програма ……. към
професионално направление ……..

Научен ръководител: ……

Варна
20.....г.

И З И С К В А Н И Я

за оформяне на авторефератите на дисертациите за образователна и научна степен "доктор" и научната степен "доктор на науките"

(*Вътрешна страница на корицата*)

Дисертационният труд е обсъден на ..... г. в катедра "....." и насочен за защита.

(Ако е обсъден в Обединено научно звено, което е сформирано със заповед на Ректора се посочва № на заповед за сформирането му).

Докторантът работи в катедра "....."

Автор: …… Заглавие:
…….....

(*Корица*)

Т Е Х Н И Ч Е С К И У Н И В Е Р С И Т Е Т – В А Р Н А

……..
(име на докторанта)

Заглавие:
.....

.....

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

на дисертация за получаване на образователна и научна степен “доктор”

по докторска програма …… към професионално направление ……..

Научен ръководител: .....
(Научен консултант: .....)

Рецензенти:
1. .....
2. .....

Варна, 20…. г.

(*Вътрешна заглавна страница*)

Т Е Х Н И Ч Е С К И У Н И В Е Р С И Т Е Т – В А Р Н А

……..
(име на докторанта)

Заглавие:
……

……

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

на дисертация за получаване на образователна и научна степен “ДОКТОР”

Варна, 20….. г.

(*Вътрешна страница на вътрешната заглавна страница*)

Дисертационният труд съдържа …. страници, включително …., фигури, ……. таблици, ….. схеми,….. чертежа и ….. приложения, оформени в …… глави, общи изводи и списък на използваната литература от 264 заглавия, от които ……. на кирилица и ……. на латиница.

Защитата на дисертационния труд ще се състои на ..... г. от ..... ч. в ..... на открито заседание на жури сформирано със заповед на Ректора № ...../..... г.

Материалите по защитата (дисертацията, рецензиите и становищата) са на разположение на интересуващите се в Докторантския център, стая 318 НУК.

АВТОРЕФЕРАТ НА ДИСЕРТАЦИЯ

Авторефератът на дисертацията има следните функции:

- Информационна функция **, т.е. не се съобщава на читателя само за факта защита на дисертация, но и достатъчно подробно се предава съдържанието и, благодарение на което заменя четенето и.**
- Сигнална и адресна функция . **Авторефератът сигнализира за защитата на дисертацията и дава сведение за времето и мястото на защита на дисертацията, водещата организация, мястото на съхраняване на дисертацията и т.н.**
- **Авторефератът на дисертацията има** представителна функция, **тъй като в него има данни, по които може да се съди за равнището на разработеното научно изследване и за научната квалификация на нейния автор, включително навиците му да реферира и оформя резултатите на научния си труд.**
- **Фактът, че дисертацията не може да бъде представена за защита без автореферат, написан според определени изисквания, то това предава на автореферата значение на** юридически документ **или изпълнява функция, която може да бъде наречена** правова .

В структурно отношение автореферата може да разглеждаме като съставен от три основни части: заглавна част, същинска реферативна част и справочен апарат.

а) заглавна част . **В нея се включват сведенията отразени на** първата страница на корицата: **наименованието на ВУЗ; трите имена на автора; наименование на темата; наименованието на научната специалност; наименование на научната степен /д-р, д-р на науките/, за която се представя дисертацията; фамилията и инициалите на научния ръководител с научни степени и звания;**

б) същинска реферативна част . **В тази част се излага съдържанието на дисертацията. Тя включва текст, а така също, при необходимост, формули, таблици, илюстрации /фигури, снимки, схеми, скици/;**

в) справочен апарат. **Тук се включват сведенията дадени на** обратната /втората/ страница **на обложката/водеща организация, научния ръководител, датата на защитата, официални рецензенти и т.н.; списък на публикуваните научни работи на докторанта по темата на дисертацията /помества се в края на автореферата/; изходни данни.**

Същинската реферативна част **е съставена общо от три практически самостоятелни раздела. В първия раздел се дава** обща характеристика **на съдържанието на дисертацията, във** втория **се излага съдържанието на дисертацията по структурни елементи, а в** третия **се привежда обобщено заключение, което включва основни изводи и предложения за практиката. Към този раздел се отнасят и кратките резюмета, които се пишат на един или два езика /руски, английски и т.н./- различни от езика на който е написана дисертационната работа.**

Общата характеристика на съдържанието на дисертацията в автореферата започва с рубриката актуалност на проблема , **където е обоснована необходимостта от провеждане на научно изследване по темата на дисертацията и се формулира <u>същността на проблема</u> .**

Целта и задачите на изследването **не трябва да повтарят /както това не рядко се среща/ названието на темата на дисертацията, а да го развива и уточнява.**

Формулирането на основните задачи трябва да се свърже с общите изводи в дисертацията.

Обектът, предметът и мястото на изследване **трябва да са конкретни, типични и по възможност ясно и точно да се запишат.**

Методи на изследване. **Тук е необходимо да се посочат основните научни методи и подходи с които е извършено научното изследване.**

Научна и практическа новост. **При формулиране на научните новости е необходимо да се употребяват оценъчни думи, които да говорят за собствения приоритет, приноси в теорията и практиката.**

При необходимост да се цитира е целесъобразно това да става в самия текст или под черта в края на страницата, но в никакъв случай в автореферата не се оформя "Списък на използваната литература".

Реализация на резултатите. **Качеството и ефективността на дисертацията се оценява, по това КАК?, КЪДЕ? И КОГА? са внедрени резултатите и в практиката.**

Апробация на резултатите **/одобряване, докладване на резултатите/. В кои научни звена, симпозиуми, конференции и т.н. са докладвани и обсъждани отделни части на дисертационната работа или научни доклади и публикации, които са част от дисертационното изследване?**

Структура и обем на дисертацията. **Записва се броя на страниците на текстовата част, броя на илюстрациите /фигури и таблици/ и броя на използваните литературни източници.**

След тази обща характеристика на дисертационната работа се оформя съдържанието на автореферата по глави и накрая завършва с общи изводи и предложения за практиката и формулиране на приносите (научни, научно-приложни , приложни , методични и т. н .).

Списък на публикуваните работи по темата на дисертацията. **Няма точно определен ред как да се подреждат, но е желателно в** логическа последователност **на реда на извършване на научното изследване.**

Към публикуваните работи се отнасят:

а) отпечатани научни работи в научни списания;

б) отпечатани научни работи в научни трудове на ВУЗ, НИИ;

в) приети за отпечатване научни работи, които са придружени от служебни бележки, подписани от Председателя на редакционната колегия на списанието където ще бъдат публикувани;

г) диплома и авторско свидетелство за изобретение, свидетелство за утвърден модел, патент за промишлен образец, база данни, информационни материали, включени в държавна банка данни, публикации в електронни научни издания, утвърдени технологии и т.н.

Задължително **е докторантът да има и** самостоятелна научна работа **по темата на дисертацията, за да могат рецензентите да оценят неговите възможности като млад учен, неговия стил и метод на работа т.е. без участието на научния ръководител или други утвърдени учени.**

Важно! **Авторефератът е неразделна част от дисертационния труд. Авторефератът следва вярно и достатъчно пълно да отразява дисертационния труд. Заглавието, целта, задачите, включените фактически данни, изводите и препоръките на автора, всички данни за внедряване и използване на приносите, трябва да са идентични в двата труда. Препоръчва се общият обем на автореферата към докторската дисертация да е около 20 страници, а към дисертация за доктор на науките 40 страници.**

В заключение**, отговорността за автореферата носи докторантът, неговият ръководител и цялото научно звено, тъй като по автореферата се съди не само за качествата на извършената дисертационна работа, но и за равнището на работа в катедрата, секцията, където е извършено научното изследване.**

Изисквания при оформяне на списъка на публикациите по дисертационния труд:

1. Списъкът на научните трудове на докторанта по темата на дисертацията се оформя най-накрая, съгласно изискванията за оформяне на научни трудове в списания и сборници доклади. Задължително се пише на кои страници се намира статията в списанието (напр., с.32-28).

2. Авторите на трудовете се изписват така както са в статията. Не се допуска да се пише фамилията на докторанта и колектив.

3. Трудовете, които са под печат трябва да са придружени със Служебна бележка от Редакцията на списанието или от председателя на Организационния комитет, ако е докладвана на научна конференция.

СТРУКТУРА И ЕЛЕМЕНТИ НА АВТОРЕФЕРАТА

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Актуалност на проблема
Проблем
Цели и задачи на изследването
Обект и предмет на изследване
Методи на изследване
Място на изследване
Научна новост на изследването
Практическа ценност на изследването
Апробация на изследването
Публикации по дисертационния труд

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД (Примерно)

Глава 1: ……
Глава 2: ……
Глава 3: ……
Глава 4: ……
Глава 5: ……
Глава 6: ……
Основни изводи и предложения за практиката
Приноси по дисертационния труд:

- Научни приноси
- Научно-приложни приноси
- Приложни приноси
- Методични приноси

Публикации по дисертационния труд
Резюме на английски и руски език
Благодарност на хората, допринесли за успеха на докторанта (научен ръководител, колектива на първичното звено, други учени, близки приятели или роднини).

Приложение №5

Процедура за провеждане на защита на дисертация.

1. Председателят на журито открива заседанието, като информира членовете на журито относно наличната документация по процедурата: заповед за назначаване на научно жури; заповед за назначаване на рецензенти; протокол за качване в сайта на автореферата, рецензиите и становищата.
2. Дава се думата на научния ръководител да представи дисертанта.
3. Дава се думата на дисертанта за представяне на дисертацията (20 минути за ОНС “доктор“ и 40 минути за НС „доктор на науките“).
4. Дава се думата на рецензентите за прочитане на рецензиите.
5. Дава се думата на останалите членове на журито за прочитане на становищата.
6. Дава се думата на дисертанта да отговори на забележките в рецензиите и становищата.
7. Предоставя се възможност на всички присъстващи и журито да задават въпроси към дисертанта.
8. Дисертантът отговаря на зададените въпроси, като се дава възможност да се проведе дискусия между докторанта и задалия въпрос. В дискусията могат да участват всички присъстващи.
9. Дава се думата за изказвания и мнения по дисертацията.
10. Председателят прекратява с гласуване изказванията.
11. По предложение на Председателя, журито гласува явно за присъждане на ОНС „доктор“ или НС „доктор на науките“. Решението се взема с обикновено мнозинство.
12. Председателят обявява публично присъждането или неприсъждането на научната степен.
13. Членовете на научното жури подписват протокол относно решението на научното жури за присъждане или не присъждане на научната степен.
14. Председателят закрива заседанието.